

UN NOVO MODELO DE FORMACIÓN PROFESIONAL. IMPLANTACIÓN EN GALICIA

José Luis Mira Lema

Comunidade Autónoma de Galicia

A FORMACIÓN PROFESIONAL: NECESIDADE DUNHA REFORMA

En España, o feito de que unha familia teña un fillo matriculado na Formación Profesional asóciase a que se trata dun mal estudante ou a que non se dispón de recursos para lle dar mellores estudos e enviálo á Universidade. Esta opinión non fai senón reflectir a escasa valoración social da Formación Profesional no Estado español.

Deberíamos preguntarnos se esta imaxe da FP se debe a razóns de peso ou se unicamente é froito de que, desde a escola, existiu sempre falta de información e orientación ós alumnos e ás familias nas etapas educativas anteriores —ata o de agora na EXB e no BUP—. Seguramente, o resultado desta reflexión incluíría unha resposta afirmativa a ambas preguntas.

A función que se lle encomendou no seu día á Formación Profesional de primeiro grao de completa-la formación xeral que os alumnos non adquiriran na EXB e, asemade, proporcionarlles unha formación técnica inicial, non se puido cumprir na gran maioría dos casos. En

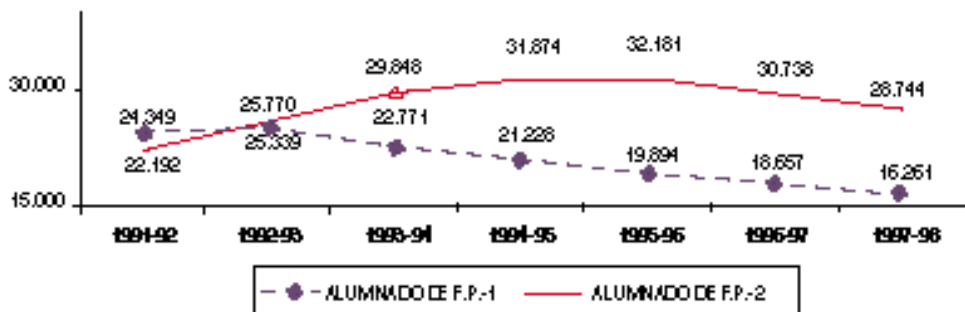
canto á Formación Profesional de segundo grao, formúlase e impártese cun carácter moi académico, excesivamente ríxido, con escasas posibilidades de saídas laborais intermedias, con moitas especialidades obsoletas e sen relación ningunha co mundo do traballo nin cos outros subsistemas de Formación Profesional. En consecuencia, constitúe unha oferta formativa con pouca credibilidade para os axentes sociais e para a sociedade en xeral.

Por outra parte, a falta de información e de orientación ós alumnos e ás familias, á que aludiamos anteriormente, foi consecuencia da pouca importancia que se lle veu dando no ámbito escolar á orientación escolar e profesional, situación que cómpre remediar de contado.

Con todo, non podemos deixar de destacar entre os aspectos positivos desa Formación Profesional o feito de ter posibilitado que moitos mozos de Galicia recibiran formación en lugares onde non existía ningunha outra oportunidade educativa para eles, xa que nos últimos anos se construíu un importante número de centros docentes destinados a este nivel educativo.

A evolución do número de alumnos que cursaron FP1 e FP2 nos últimos anos pode observarse na gráfica seguinte:

EVOLUCIÓN DO ALUMNADO DE F.P.-1 E DE F.P.-2. CENTROS PÚBLICOS

XUSTIFICACIÓN DO CAMBIO NA FORMACIÓN PROFESIONAL

As razóns indicadas anteriormente abundarían seguramente para xustificar un cambio estrutural do sistema educativo no ámbito da Formación Profesional, pero existe outra serie de feitos que cómpre considerar, dado que afecta significativamente a educación e a formación que debe posuí-la poboación, tanto nova como adulta, para se incorporar ó mundo do traballo e contribuír á competitividade das empresas e, en consecuencia, ó benestar das súas familias e mais da sociedade. Estamos a referirnos, entre outros, ós feitos que seguen:

— O cambio tecnolóxico: os procesos de produción automatízanse por aplicación da microelectrónica e a rápida

xeneralización do uso de medios de tratamento da información.

— A integración na UE: a pertenza a un mercado único que implica o incremento na competitividade das empresas e a libre circulación das persoas.

— O desemprego: consecuencia da reconversión do mercado de traballo, dos cambios estruturais e das crises económicas, que afectan a toda a poboación pero de forma considerable ós mozos que buscan o primeiro emprego e ós adultos con peor nivel de formación.

Os cambios tecnolóxicos, especialmente os relacionados coas tecnoloxías da información e da comunicación, que están a xerar unha nova revolución industrial cara á chamada 'sociedade da información', non poden deixar de ter consecuencias para o emprego e o

traballo e, polo tanto, para a Formación Profesional, xa que veñen transformala natureza do traballo e a organización da produción.

As consecuencias disto están xa á vista de todos:

— Os traballos rutineiros e repetitivos que poden ser realizados por máquinas automáticas tenden a desaparecer.

— O traballo terá un contido cada vez máis cargado de tarefas intelixentes que requiren iniciativa e adaptación.

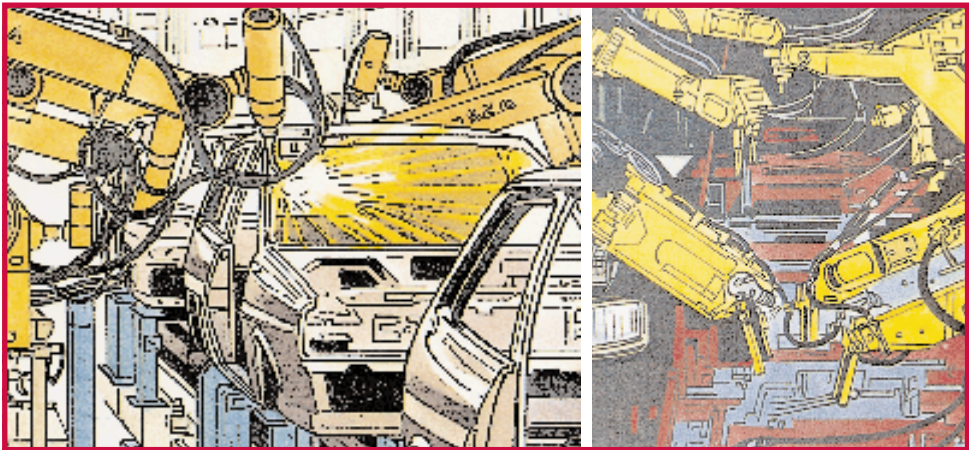
— As relacións de produción e as condicións de emprego cambian: a organización da empresa evoluciona cara a unha maior flexibilidade e descentralización; aumenta a cooperación entre as empresas e a subcontratación; desaparece progresivamente a produción masiva en beneficio doutra máis diferenciada, etc.

— O desenvolvemento dun traballo asalariado con carácter permanente, é

dicir, a xornada completa de duración definida, semella ir transformándose e, ó tempo, aparecen novas modalidades de traballo: autónomo, a domicilio, a tempo parcial, etc.

O resultado de todo este imparable proceso é que nas profesións, nos postos de traballo, as persoas se ven ante unha serie de cambios tecnolóxicos debidos a reestruturacións das empresas, e mesmo de sectores de produción enteiros, que afectan as súas capacidades como traballadores e a súa profesionalidade. Daquela, non cabe dúbida de que a posibilidade de resposta vai depender esencialmente da súa formación.

Desta análise deriva unha cuestión evidente centrada en cómo deseñar procesos de formación que respondan a todos estes cambios e, sobre todo, en cómo facelo de forma que os individuos posúan a formación necesaria para enfrontárense ó cambio cando se lles presente.

A tecnoloxía cambia os labores do traballador no seu posto. Nalgunhas industrias o robot é ferramenta e operario. O traballador semella máis o capataz que controla o proceso

A NOVA FORMACIÓN PROFESIONAL QUE ESTABLECE A LOXSE

A Lei orgánica de ordenación xeral do sistema educativo (LOXSE) reestrutura tódolos niveis educativos da lei de 1970 (agás o universitario) e establece unha organización do conxunto do sistema educativo coa finalidade, non só de adaptalo ás transformacións que se veñen producindo na nosa sociedade, senón tamén de preparar para as que xa se albiscan, tal como se indica no seu preámbulo.

De tódalas modificacións que se realizan na LOXSE, podemos afirmar sen o dubidar que os cambios máis innovadores afectan a Formación Profesional. Con isto preténdese responder ás deficiencias que se observan na FP1 e na FP2 da lei de 1970.

A competencia profesional

A LOXSE, no seu capítulo cuarto, establece un novo modelo de Formación Profesional baseado non só na adquisición de coñecementos, senón, sobre todo, na adquisición da competencia profesional, entendida como o conxunto de coñecementos, habilidades, destrezas e actitudes adquiridos a través de procesos formativos ou da experiencia laboral, que permiten desempeñar e realizar funcións en situacións de traballo requiridas no emprego. Isto implica investigar e avalia-las necesidades de formación e cualificación das persoas co nivel de

competencia esixido nos diferentes campos profesionais.

Ó aborda-la Formación Profesional, a LOXSE non se ocupa unicamente da súa ordenación educativa, senón que inclúe tamén aqueloutras accións que, dirixidas á formación continua nas empresas e á inserción e reinserción laboral dos traballadores, se desenvolvan na Formación Profesional Ocupacional que se regularán pola súa normativa específica.

As administracións públicas garantirán a coordinación das ofertas formativas dos diferentes subsistemas de Formación Profesional: a regrada ou inicial, que depende da Administración educativa; a ocupacional, que é responsabilidade da Administración laboral; e a continua, que xestionan os axentes sociais.

Finalidades

A LOXSE establece as finalidades da Formación Profesional no ámbito do sistema educativo:

— Prepara-la xuventude para a actividade nun campo profesional, proporcionándolle unha formación polivalente que lle permita adaptarse ás modificacións laborais que poidan producirse ó longo da súa vida.

— Facilita-la incorporación da xente nova á vida activa.

— Contribuír á formación permanente dos cidadáns.

— Atende-las demandas de cualificación do sistema productivo.

Estas finalidades, que non foron acadadas satisfactoriamente nin pola FP1 nin pola FP2, débense conseguir coa estrutura da Formación Profesional, na que a LOXSE diferencia dous compoñentes:

A Formación Profesional de Base (FPB), que se inclúe na Educación Secundaria Obrigatoria e no Bacharelato, estará constituída por un conxunto de coñecementos, habilidades, actitudes e destrezas comúns a un número amplo de técnicas ou perfís profesionais, que son garantía dunha formación polivalente e preparan para cursa-la Formación Profesional Específica.

A Formación Profesional Específica (FPE), que está constituída polo conxunto de coñecementos, habilidades, destrezas e actitudes particularmente vinculadas á competencia profesional característica de cada título, que culmina a preparación para o exercicio profesional. As ensinanzas de FPE ordénanse en Ciclos Formativos de Grao Medio e Grao Superior, que conducen á obtención de títulos profesionais:

— Os Ciclos Formativos de Grao Medio, que se cursan despois de superalo Educación Secundaria Obrigatoria e levan ó título de técnico.

— Os Ciclos Formativos de Grao Superior, que se cursan despois de superalo bacharelato e cos que se obtén o título de técnico superior.

Estes Ciclos configúranse cunha estrutura modular, de duración variable,

constituídos por contidos formativos de carácter teórico-práctico en función dos diversos campos profesionais.

Esta nova estrutura da Formación Profesional supón un importante cambio con respecto á Formación Profesional da lei de 1970, xa que, por unha parte, a formación xeral e a formación de base que conformaban os plans de estudio da FP 1 e da FP 2 se integran agora no tronco xeral de ensinanzas —ESO e Bacharelato— e veñen constituí-la garantía dunha formación polivalente, aberta a distintas liñas de FPE e facilitadora, polo tanto, da mobilidade e da recualificación das persoas.

Por outra parte, a Formación Profesional Específica constitúe a formación inicial necesaria para o desempeño dunha profesión. Esta formación, centrada en coñecementos técnicos, adquirese por medio de accións formativas de duración significativamente maior cás dirixidas á actualización, ó perfeccionamento ou á readaptación, accións estas reservadas para a Formación Ocupacional e Continua da poboación activa.

Formación en Centros de Traballo

A LOXSE tamén establece que no deseño e a planificación da Formación Profesional se ha fomenta-la participación dos axentes sociais e ha terse en conta o contorno socioeconómico dos centros docentes nos que se imparta a formación.

Neste novo contexto hai que salien-

tar outro cambio importante que introduce a nova lei orgánica, coa incorporación ó currículo dos Ciclos Formativos dunha fase de formación práctica nos centros de traballo. Cada un dos ciclos, tanto de Grao Medio como Superior, inclúe o módulo de Formación en Centros de Traballo (FCT), cunha duración media de 400 horas organizadas en xornadas laborais completas; a superación destas é indispensable para a obtención do título correspondente.

Os contidos deste módulo profesional, caracterizado por se desenvolver nun medio productivo real como é a empresa, xiran arredor das actividades propias do perfil profesional, e constitúense nun bloque homoxéneo de formación específica.

Mediante este módulo o alumno non será un mero receptor de información sobre o mundo da empresa, senón que, co asesoramento dos titores propostos polo centro educativo e a empresa, participará activamente nas tarefas propias dos diferentes postos de traballo dunha profesión. Isto permitiralle completa-la súa formación, avalia-la súa competencia profesional en situacións reais de traballo, ó tempo que favorecerá a súa inserción laboral.

A organización deste módulo supón establecer unha serie de acordos entre a Consellería de Educación e Ordenación Universitaria as empresas, ben directamente, ben a través de institucións representativas. Supón, tamén, unha canle eficaz de participación e implicación real das empresas na Formación Profesional Regrada.

ELEMENTOS IMPORTANTES DA NOVA FORMACIÓN PROFESIONAL

Todos estes importantes cambios establecidos por unha norma con rango de lei orgánica supoñen unha nova concepción e estruturación da FP que supera e resolve as deficiencias e os problemas do anterior sistema. A xeito de resumo, estes serían os elementos máis importantes:

— **A credibilidade da FP.** A participación activa dos 'axentes sociais' (protagonistas do emprego), no proceso de deseño e planificación da nova oferta formativa de Formación Profesional debería mellora-lo recoñecemento e a credibilidade da Formación Profesional.

— **A relación escola-empresa.** Coa incorporación ó currículo das ensinanzas dun período obrigatorio de formación nas empresas estase garantindo a relación entre a escola e a empresa. Desta relación deben beneficiarse as tres partes implicadas: o centro educativo e o seu profesorado, que poden coñecer as novas necesidades e tendencias dos procesos productivos no ámbito da formación; a empresa, que pode encontrar nos alumnos en formación os traballadores que desexaría incorporar; e o propio alumno, que completa a súa formación e adquire a experiencia dun contacto real co mundo laboral.

— **A resposta ás necesidades do sistema productivo.** O deseño da nova formación realizouse considerando as necesidades de cualificación do sistema productivo. Pola súa banda, a estrutura

modular que posúen os Ciclos Formativos posibilita unha maior axilidade e flexibilidade para adaptarse ós cambios que se produzan nos sistemas productivos e no mercado laboral.

— **Contribuír á formación permanente dos cidadáns.** A estrutura modular dos Ciclos Formativos facilita o proceso formativo das persoas adultas que, cunha oferta flexible e os horarios axeitados ás súas posibilidades, van ter mellores oportunidades de progreso ou de ampliación da cualificación.

— **Coordinación con outras ofertas de Formación Profesional.** A competencia profesional é o referente de calquera das ofertas formativas da Formación Profesional; polo tanto, a formación adquirida polas persoas pode e debe ser recoñecida calquera que sexa o procedemento utilizado para a súa consecución.

A aprobación do II Programa Nacional da Formación Profesional e do Instituto Nacional das Cualificacións deben se-los alicerces para edifica-lo Sistema Nacional das Cualificacións e resolver dunha vez o problema de falta de correspondencia entre os distintos subsistemas da Formación Profesional.

— **Formación para a adaptación ás posibles modificacións laborais.** A incorporación no tronco común do ensino, é dicir, no Ensino Obrigatorio e no Bacharelato, dunha Formación Profesional de base que complementa a formación xeral dos alumnos, debe proporcionarlles aqueles coñecementos científicos, humanísticos, técnicos, etc.,

que lles faciliten a formación futura para eses novos medios profesionais.

Polo tanto, se as administracións competentes desenvolven convenientemente o que establece a LOXSE para a Formación Profesional e os centros de formación, coa participación requirida dos axentes sociais, cunha aplicación rigorosa, acadaranse os obxectivos deste cambio sen precedentes na Formación Profesional en España.

DESEÑO DA NOVA FORMACIÓN PROFESIONAL SEGUNDO A LOXSE

O desenvolvemento desta nova estruturación da FP que establece a LOXSE supuxo un importante traballo do que imos resumi-los aspectos máis relevantes, tanto no ámbito estatal coma no autonómico.

ÁMBITO ESTATAL

Para defini-lo sistema de titulacións profesionais, nos niveis de cualificación dos técnicos e técnicos superiores que establece a LOXSE, o Ministerio de Educación e Cultura, en colaboración coas Comunidades Autónomas con transferencias plenas en materia de educación, seguiron unha metodoloxía de traballo para investiga-las necesidades de cualificación do sistema productivo, incluíndo a súa prospectiva, o estudio e a determinación da profesionalidade inherente e a definición dun sistema de

titulacións con capacidade de resposta ós cambios tecnolóxicos e sociais.

No desenvolvemento deste importante traballo debemos salienta-la participación dos profesionais que propuxeron os axentes sociais —empresarios e sindicatos—, que se denominaron ‘expertos tecnolóxicos’ e que pola súa ampla experiencia e coñecemento dos procesos productivos proporcionaron a información necesaria sobre a profesionalidade inherente a cada un dos perfís requiridos no sistema productivo.

O produto deste traballo, que partiu dun estudio de campo realizado polo Instituto Nacional de Emprego nos aspectos económicos, tecnolóxicos, laborais e ocupacionais dos sectores máis relevantes da economía española, foi o establecemento dun Catálogo de Títulos Profesionais estruturado en 22 familias profesionais e 135 títulos —Ciclos Formativos—, 61 de Grao Medio e 74 de Grao Superior.

Cada un dos títulos profesionais, que se establecen por un real Decreto —Documento Base do Título—, antes da súa aprobación foi sometido a contraste, entre outros, coas organizacións profesionais, empresariais e sindicais máis representativas no sector, así como ó dictame do Consello Xeral da Formación Profesional e do Consello Escolar do Estado. En consecuencia, podemos afirmar que a participación na definición da nova FP foi ben ampla.

Pola súa parte, a Administración laboral, seguindo un proceso similar ó da Administración educativa para

elabora-lo Catálogo de Títulos de Formación Profesional Específica, está confeccionando o Repertorio de Certificados de Profesionalidade, que serán os dous referentes da competencia profesional requirida no emprego para deseñar tanto a Formación Profesional Inicial como a Formación Profesional Ocupacional que cómpre impartir.

ÁMBITO DA COMUNIDADE AUTÓNOMA DE GALICIA

A Consellería de Educación e Ordenación Universitaria, tomando como referencia o Documento Base de cada título profesional, establece o proceso formativo —currículo— tendo en conta as necesidades de desenvolvemento económico e social e mais de recursos humanos da estrutura productiva de Galicia, así como a adaptación ó contorno dos centros docentes que impartan ensinanzas profesionais. Correspóndelle tamén á Consellería de Educación a definición dos equipamentos e os medios didácticos e tecnolóxicos mínimos para impartir-la formación asociada ós diferentes títulos de Formación Profesional.

Pola súa banda, os currículos dos Ciclos Formativos estanse definindo seguindo o proceso indicado anteriormente, someténdoos ó contraste dos axentes sociais, doutras administracións afectadas e dos profesores que os deberán impartir, antes de os someter ó dictame do Consello Galego de Ensinanzas Técnico-Profesionais e do Consello Escolar de Galicia, para a súa posterior aprobación mediante decreto pola Xunta.

Podemos afirmar, xa que logo, que o deseño e a elaboración do novo catálogo de títulos profesionais, así como o seu desenvolvemento, tanto no ámbito estatal coma no autonómico, están a realizarse conforme o que se establece na LOXSE. Pero, ¿podemos por iso estar satisfeitos e concluír que se van cumprir-las finalidades que se establecen nesta lei? Condicionamentos que exceden o eido educativo infórmanos das dificultades coas que imos topar no desenvolvemento da FP. Indicaremos, máis adiante, o que consideramos grandes temas que non están resoltos e que poden afectar con carácter permanente o desenvolvemento dunha boa formación.

É importante destacar, sen embargo, que a existencia nestes últimos anos dunha participación importantísima dos axentes sociais no desenvolvemento da nova Formación Profesional favoreceu un maior coñecemento dos asuntos que lle afectan e a preocupación por resolvelos, o que, sen dúbida, está contribuíndo á súa mellor valoración social.

En todo caso, ningún país desenvolvido ou en vías de desenvolvemento ten resolto de modo enteiramente

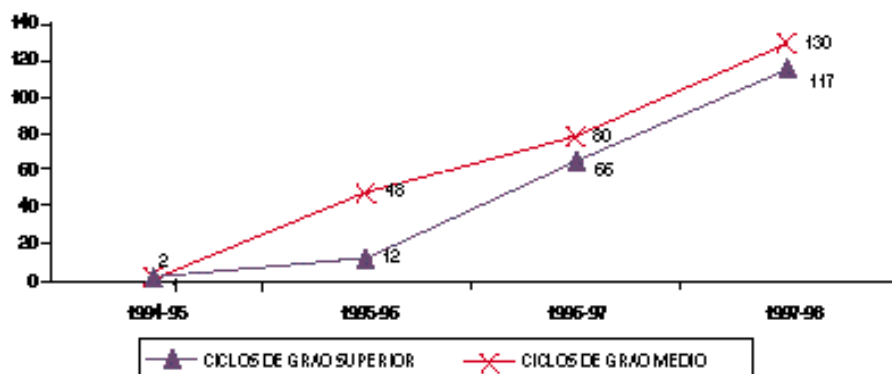
satisfactorio tódolos aspectos relacionados coa Formación Profesional, a pesar de realizaren reformas importantes. Resulta obvio que isto se debe ó feito de que a Formación Profesional prepara para o traballo, sobre todo na súa forma de traballo remunerado ou emprego; e na sociedade actual e mais na do futuro este é un ben escaso que está intimamente ligado á formación recibida.

IMPLANTACIÓN DA NOVA FORMACIÓN PROFESIONAL ESPECÍFICA EN GALICIA

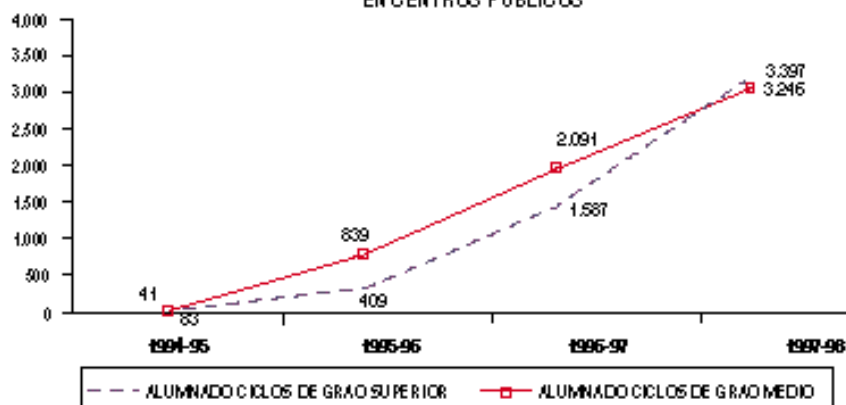
A implantación da Formación Profesional Específica en Galicia iniciouse no curso 1994/95. Isto, ademais de proporcionarnos unha experiencia sempre enriquecedora de cara á xeneralización da oferta, permitiu avanzar en aspectos tan transcendentais como a dotación de medios didácticos nos centros, a formación do profesorado ou a relación entre os centros educativos e as empresas. A implantación anticipada estase realizando con carácter progresivo, curso a curso, tal como se indica nas gráficas seguintes.

EVOLUCIÓN DO NÚMERO DE CICLOS FORMATIVOS DE FORMACIÓN PROFESIONAL ESPECÍFICA NA COMUNIDADE AUTÓNOMA DE GALICIA

EVOLUCIÓN DO ALUMNADO DE MÓDULOS E DE CICLOS FORMATIVOS DE F.P. EN CENTROS PÚBLICOS

Aínda que a implantación da Formación Profesional Específica, de acordo co calendario de aplicación da LOXSE, debe xeneralizarse nos Ciclos Formativos de Grao Medio no curso académico 2000/2001 e nos Ciclos Formativos de Grao Superior no curso

2002/2003, a Administración educativa de Galicia planificou unha oferta inicial dos Ciclos Formativos, tanto de Grao Medio como de Grao Superior, para o curso académico 2000/2001. Con esta nova oferta educativa, non só se dá un paso importante na aplicación do novo

sistema educativo, senón que ademais se establece un referente para os alumnos e, en xeral, para a sociedade galega; e posibilitase a realización dunha adscrición do profesorado dos corpos de Ensino Secundario e dos profesores técnicos de Formación Profesional ás diferentes especialidades previstas nos centros.

Para levar a cabo a planificación da oferta de FPE, decidiuse toma-la comarca como ámbito territorial de referencia, conforme a distribución establecida no mapa comarcal de Galicia aprobado por decreto da Xunta. Con isto preténdese facilita-la sincronía de decisións escolares co resto de actos administrativos e propicia-la adopción de medidas educativas acordadas coas características sociais e económicas de cada unha das 53 comarcas que conforman a xeografía de Galicia.

No proceso de deseño da oferta inicial —así considerada porque a oferta deberá ir cambiando para se adaptar ás necesidades do momento— tiveronse en conta, entre outras, as seguintes variables: as características sociais e xeográficas de cada comarca; o contorno productivo e as súas expectativas futuras; a demanda educativo-formativa previsible; as opcións educativas ofertadas por outras institucións públicas ou privadas, así como as infraestructuras docentes existentes.

A consideración das variables anteriormente indicadas e, máis concretamente, as variables demográfica e do contorno productivo, que afectan significativamente as posibilidades de emprego, sobre todo da nosa mocidade, sitúanos ante

circunstancias que diferencian Galicia do resto do Estado. Parece oportuno analizar-la evolución destas variables —demográfica, económica e de emprego— en Galicia, para así poder comprender mellor a dificultade que entraña o deseño da nova oferta de Formación Profesional Inicial.

EVOLUCIÓN DEMOGRÁFICA E DISPERSIÓN DA POBOACIÓN EN GALICIA

Á hora de levar a cabo a planificación en calquera ámbito de xestión e asignación de recursos é necesario coñecer, por unha parte, o tamaño da poboación no momento actual e, por outra, as súas perspectivas de evolución. Pero aínda máis importante cá información sobre o número total de habitantes que forman parte desa poboación á que vai dirixido o servizo que se está a planificar, é o coñecemento da estrutura da poboación por idades e a súa distribución no territorio.

Isto adquire unha enorme importancia no caso de Galicia, xa que os trazos que caracterizan a súa poboación na actualidade son, por un lado, o seu nivel de envellecemento e, por outro, a súa dispersión no territorio.

Para realizar unha análise pormenorizada destas características tiveronse en conta os últimos datos dispoñibles proporcionados polo Padrón Municipal de Habitantes de 1996 (PMH 96) e as proxeccións da poboación de Galicia 1981-2026 elaboradas polo Instituto Galego de Estatística (IGE).

O 1 de maio de 1996, Galicia conta cunha poboación de dereito de 2.742.622 habitantes, cifra que supón un lixeiro incremento (0,4 %) respecto da poboación do censo de 1991. A primeira cuestión que cómpre destacar respecto da evolución do número total de habitantes é que as proxeccións mostran un ritmo de crecemento moi baixo e, a partir de certo momento, un decrecemento da poboación.

A actual poboación galega presenta un índice sintético de fecundidade moi baixo, unha alta esperanza de vida e un saldo migratorio positivo, debido fundamentalmente ó retorno de antigos emigrantes. Trátase logo dunha poboación nun acelerado proceso de envellecemento.

Este fenómeno pode observarse no seguinte cadro:

	1981	1991	1996	2006	2026
Porcentaxe de poboación de 0 a 19 anos	31,37	26,31	22,37	16,87	16,33
Porcentaxe de poboación de 20 a 59 anos	50,02	51,70	53,60	57,44	51,65
Porcentaxe de poboación de 60 e máis anos	18,6	21,99	24,03	25,68	32,02
Porcentaxe de poboación de 80 e máis anos	2,50	3,77	4,25	5,12	6,81
Índice de dependencia xuvenil	62,72	50,90	41,73	29,37	31,62
Índice de dependencia senil	37,19	42,53	44,84	44,71	61,99

As proxeccións de poboación conclúen que a proporción de persoas maiores de 80 anos practicamente se triplica entre os anos 1981 e 2026, mentres que se duplica a dos maiores de 60 anos e a mocidade redúcese á metade.

Como consecuencia, ó final do período proxectado atopariámonos unha poboación cunha alta proporción de anciáns, maioritariamente feminina, que se caracteriza pola súa necesidade de recursos sociais. Este cambio na estrutura por idades necesariamente provocará consecuencias no ámbito da sanidade, na educación, o mercado de traballo, os servizos sociais, o ocio, etc.

Respecto ó fenómeno da dispersión da poboación, ó que aludimos

anteriormente, no cadro que segue da distribución da poboación por entidades pódese observar claramente a intensidade do fenómeno da dispersión. Ademais, resulta interesante comentar algúns dos resultados que se deducen do Nomenclátor de entidades de poboación obtido a partir do Padrón Municipal de Habitantes de 1996:

— A poboación de Galicia aséntase en 29.947 entidades singulares de poboación, das que máis dun 80 % ten menos de 100 habitantes

— O 18 % da poboación reside en entidades que teñen a categoría de diseminado, é dicir, que teñen menos de 10 edificacións.

	Entidades de poboación 1996 314	Poboación de dereito por entidades de poboación 1996	Porcentaxe
Concellos	3781	--	
Entidades colectivas		--	

Entidades singulares			
Aldeas	16.882	600.608	22,00
Casaríos	1070	9398	0,34
Cidades	14	866.329	32,00
Vilas	167	337.077	12,00
Lugares	9718	780.174	28,00
Urbanizacións	37	12.743	0,46
Outras	2059	136.293	5,00
Total	29.947	2.742.622	100,00

Entidades singulares segundo o número de habitantes			
Ata 100	26.481	5001-10000	21
101-500	3089	10001-20000	6
501-1000	201	20001-50000	0
1001-2000	86	50001-100000	5
2001-5000	56	100001-500000	5
Total			29.947

Núcleos de poboación	10.166	2.269.929	83,00
En diseminado		472.693	17,00

EVOLUCIÓN E SITUACIÓN ACTUAL DA ECONOMÍA DE GALICIA

A evolución económica está directamente relacionada co sistema productivo, coas posibilidades de emprego e coas novas profesións emerxentes. As características da situación económica dunha

sociedade deben ser tidas moi en conta á hora de estrutura-la oferta formativa dirixida a cualifica-los profesionais que demanda o sistema económico.

A evolución da economía en Galicia durante o período 1990-97, utilizando datos da Contabilidade Nacional Trimestral e da Contabilidade Trimestral

de Galicia elaborado polo IGE, pode observarse no cadro do Crecemento real VABpm. Durante ese período, o comportamento da economía galega foi positivo. Medrou un 13,5 %, nunha porcentaxe algo superior á española, 13,4 %.

Crecemento real VABpm									
		1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1997/1990
Agricultura	Galicia	-5,5	-2,6	-2,7	-1,8	4,3	2,9	0,3	-5,2
	España	-0,4	-1,4	-0,3	-10,7	-10,4	22,4	-1,3	-5,2
Industria	Galicia	4,0	0,0	-2,1	2,5	6,7	1,9	4,9	19,0
	España	1,4	0,0	-2,7	3,9	4,1	0,8	5,1	12,9
Construc.	Galicia	4,1	-0,4	-6,0	4,3	5,3	-3,4	1,4	4,9
	España	3,0	-5,4	-5,6	1,8	5,5	-2,2	1,0	-2,4
Servicios	Galicia	3,3	2,4	1,4	1,1	1,9	2,1	3,0	16,2
	España	2,7	2,1	0,7	2,8	2,9	2,3	3,1	17,8
Non agrario	Galicia	3,6	1,3	-0,5	1,9	3,8	1,5	3,5	15,9
	España	2,3	0,8	-0,9	3,0	3,5	1,5	3,6	14,4
Total	Galicia	2,6	0,9	-0,7	1,5	3,8	1,7	3,2	13,5
	España	2,2	0,7	-0,9	2,3	2,8	2,3	3,3	13,4

Fonte datos Galicia: IGE. Contabilidade Trimestral de Galicia (CTG)

Fonte datos España: INE-CNT

Afinando máis na análise da situación económica galega no ano 1997, podemos salienta-los seguintes aspectos baseándonos nas estimacións propias realizadas pola Consellería de Economía e Facenda (IGE):

Variación real do VAB de Galicia en 1997 (en % sobre 1996)						
	Agricultura	Industria	Construc.	Servicios	Non agrario	Total
Consellería de Economía e Facenda (IGE)	0,3	4,9	1,4	3,0	3,5	3,2

— Durante o ano 1997, a medra da economía en Galicia foi igual á do conxunto do Estado. O VAB total creceu en Galicia un 3,2 % e en España un 3,3 %.

— Este comportamento mantívose igual para o conxunto de sectores non agrarios. O VAB non agrario medrou en Galicia un 3,5 % e en España un 3,6 %.

— A industria, tanto en Galicia coma en España, tivo un comportamento positivo ó longo de todo o ano, aínda que cun crecemento un pouco inferior en Galicia (4,9 %) con respecto a España (5,1 %).

— O sector da construción semella estar saíndo da recesión do ano anterior, aínda que con crecementos inferiores ós de anos pasados. Salvo no primeiro trimestre, os crecementos foron positivos ó longo do ano, e deron como resultado unha medra en Galicia do 1,4 % superior ó do conxunto de España, un 1 %.

— O sector de servicios en Galicia, durante os dous primeiros trimestres tivo un comportamento peor ca en España, recuperouse nos dous últimos producindo un crecemento do 3 %, case que igual ó de España, un 3,1 %.

— Canto á agricultura e a pesca, o comportamento foi mellor en Galicia ca en España, agás no primeiro trimestre. O crecemento en Galicia foi do 0,3 % fronte ó -1,3 % de España.

Outro dos importantes compoñentes da economía con repercusións na implantación da FP é a situación do mercado de traballo. Dos datos observables nos cadros seguintes pódese concluír:

— Unha evolución favorable das cifras do paro rexistrado nas oficinas de emprego, que experimentou unha redución no segundo trimestre de 1998 tanto en homes coma en mulleres, se ben continúan sendo estas as que teñen máis dificultades para accederen a un posto de traballo en Galicia, o mesmo que sucede no resto do Estado.

— No comportamento do paro por idades, tamén podemos ver que a xente nova segue sendo o colectivo máis castigado por este problema, aínda que os resultados da evolución do desemprego xuvenil en Galicia son cada vez máis esperanzadores.

— En todo caso, as cifras do paro son moi elevadas e deben ser motivo de preocupación e atención no momento de deseñar as ofertas de Formación Profesional pois, como xa indicamos, a formación debe ser o mellor instrumento para a inserción laboral, especialmente da mocidade. O Plan de Emprego para Galicia, ó que nos referimos máis adiante, considera a Formación Profesional como unha das máis importantes medidas de políticas activas de emprego.

POBOACIÓN OCUPADA POR SECTORES ECONÓMICOS. GALICIA 1996-1997			
Sector	1996	1997	Diferencia 1997-1996
Agricultura	183,4	155,3	(28,1)
Pesca	33,2	30,5	(2,7)
Subtotal sector agrario-pesqueiro			(30,8)
Industria	146,4	152,2	5,8
Construcción	97,2	101,3	4,1
Servicios	439,2	466,3	27,1
Subtotal sect. non primarios			37,0
Total	899,4	905,6	(6,2)

Datos en miles de persoas do 4º trimestre
 Fonte: INE (EPA)

PARO REXISTRADO EN GALICIA POR PROVINCIAS			
PROVINCIA	POBOACIÓN ACTIVA	Nº DE PARADOS	TAXA DE EMPREGO
A Coruña	433.600	64.778	14,94 %
Lugo	156.500	16.108	10,29 %
Ourense	139.000	19.802	14,25 %
Pontevedra	383.300	55.465	14,47 %
Galicia	1.112.400	156.153	14,04 %

Fonte: Oficinas de Emprego da Xunta de Galicia

PARO REXISTRADO EN GALICIA SEGUNDO SEXO E IDADE						
PROVINCIA	PARO XUVENIL (< 25 ANOS)			RESTO IDADES		
	HOMES	MULLERES	TOTAL	HOMES	MULLERES	TOTAL
A Coruña	4768	6515	11.283	24.280	29.215	53.495
Lugo	1119	1632	2751	6632	6.725	13.357
Ourense	1145	1718	2863	8033	8.906	16.939
Pontevedra	4662	7301	11.963	18.398	25.104	43.502
Galicia	11.694	17.166	28.860	57.343	69.950	127.293

Fonte: Oficinas de Emprego da Xunta de Galicia

PARO REXISTRADO EN GALICIA POR SECTORES

SECTORES	2º TRIMESTRE 1997		1º TRIMESTRE 1998		2º TRIMESTRE 1998	
	Nº PARADOS	% VAR.	Nº PARADOS	% VAR.	Nº PARADOS	% VAR.
Agricultura e pesca	4606	-0,92	5180	1,03	4926	-0,95
Construcción	24.818	-0,87	24.154	-0,90	20.794	-0,86
Industria	30.065	-0,94	27.664	-0,94	26.341	-0,95
Servicios	71.573	-0,95	74.534	1,01	69.597	-0,93
Sen emp. anterior	36.859	1,00	35.020	-0,99	34.495	-0,99

CARACTERÍSTICAS DA OFERTA DA FORMACIÓN PROFESIONAL EN GALICIA

A distribución da poboación e o tecido empresarial que han considerarse no proceso de implantación da Formación Profesional Específica en Galicia, á luz dos datos indicados anteriormente, pódennos levar a algunhas conclusións en varios ámbitos que se expoñen a seguir.

A oferta de FPE nos pequenos núcleos de poboación

Un número importante de Institutos de Educación Secundaria nos que se vai impartir-la Formación Profesional Específica está situado en pequenos núcleos de poboación e terá poucos demandantes de Ciclos Formativos. Polo tanto, a oferta de Ciclos Formativos tamén será limitada, aínda que custosa, con poucos alumnos por grupo.

A clasificación de Galicia como ZPE impulsou a creación de polígonos empresariais afastados dos núcleos de poboación e dos seus centros de ensino

A formación dos alumnos nas empresas

As grandes empresas están situadas ordinariamente en lugares con boas comunicacións, nas grandes vilas e nos arredores das grandes cidades. Galicia, como xa indicamos, conta só con catorce cidades. Así, bastantes Institutos de Ensino Secundario que oferten Ciclos Formativos estarán situados en poboacións que contan con pequenas empresas —moitas delas de tipo familiar— que deberán colaborar cos centros educativos na oferta de postos formativos para realiza-lo Módulo de Formación en Centros de Traballo. Nestes casos cabería preguntarse: ¿é posible que nestas pequenas empresas se poida desenvolve-lo módulo de FCT tal e como se concibe nos currículos dos Ciclos Formativos? Isto condúcenos á seguinte cuestión: ¿cales son os requisitos que se deben ter en conta nunha empresa para que se poida impartir nela ese módulo? Desde unha formulación maximalista, é evidente que unhas esixencias excesivamente elevadas, tanto no terreo tecnolóxico coma no pedagóxico, rozarían na utopía e levarían á exclusión da maioría das empresas, situación que se vería agravada polo reducido número de postos formativos que ofertan.

En consecuencia, é necesario que os responsables dos Institutos que ofrezan Ciclos Formativos en poboacións coas características indicadas anteriormente se armen de grandes doses de realismo á hora de definiren os requisitos esixibles ás posibles institucións e empresas colaboradoras en canto ás súas capacidades

tecnolóxicas e pedagóxicas, o cal non significa renunciar a establecer unha dimensión mínima para poder desenvolve-la actividade formativa do Módulo de FCT. En todo caso, o centro educativo terá que realizar unha oferta axeitada ó seu contorno e verase obrigado a establecer un proceso de información e comunicación coas empresas para conseguir unha colaboración eficaz destas. É obvio que nestas empresas e en moitas outras dos grandes núcleos de poboación vai ser imprescindible forma-los tiores —traballadores das empresas— que participen no proceso formativo.

A COLABORACIÓN NECESARIA PARA REALIZA-LA OFERTA DE F.P.E.

Para realizar unha oferta diversificada que se axuste ás necesidades de cualificación das empresas de Galicia, cómpre a coordinación dos subsistemas de Formación Profesional —Específica, Ocupacional e Continua— tal como se recolle no II Programa Nacional da Formación Profesional, pero, ademais, deberase contar coa colaboración efectiva dos axentes sociais e da Administración local.

A OFERTA INICIAL DE FORMACIÓN PROFESIONAL ESPECÍFICA EN GALICIA

A oferta inicial de FPE na Comunidade Autónoma de Galicia, da que xa se analizaron as súas características

e condicionantes socioeconómicos, descríbese a través dos datos estatísticos e gráficos que se expoñen a continuación,

todos eles referidos ó curso 2000/2001, para o que se proxecta a dita oferta.

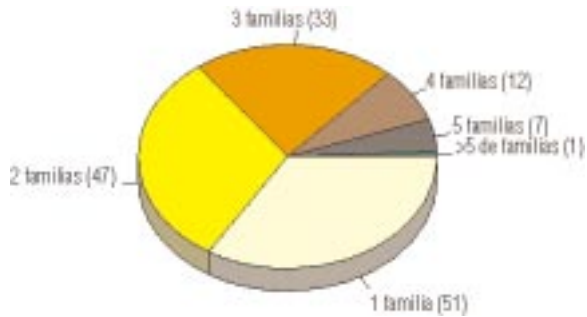
NÚMERO DE CENTROS PÚBLICOS DE CADA PROVINCIA E DE GALICIA NOS QUE SE PODERÁ IMPARTIR FORMACIÓN PROFESIONAL ESPECÍFICA

	Nº DE CENTROS	%
A CORUÑA	61	40,13
LUGO	26	17,11
OURENSE	20	13,16
PONTEVEDRA	45	29,60
Total	152	100,00

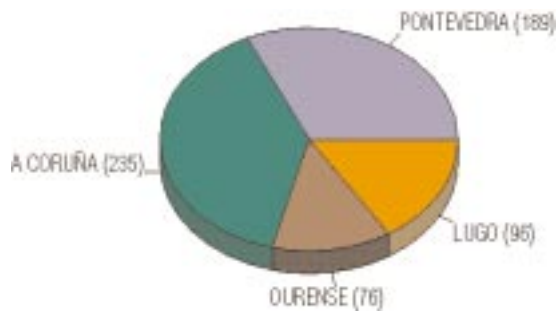
NÚMERO DE FAMILIAS PROFESIONAIS DE FPE QUE SE PODERÁN IMPARTIR NOS DITOS CENTROS

	Nº DE CENTROS	%
1 familia	52	33,77
2 familias	47	31,13
3 familias	33	21,85
4 familias	12	7,95
5 familias	7	4,64
Máis de 5 familias	1	0,66
Total de centros de Galicia que poderán impartir FPE	152	100,00

NÚMERO E PORCENTAXE DE GRUPOS DOS CICLOS FORMATIVOS QUE SE PODERÁN IMPARTIR NOS CENTROS PÚBLICOS DE CADA PROVINCIA E DE GALICIA

	Nº DE CENTROS	%
A CORUÑA	235	39,43
LUGO	96	16,11
OURENSE	76	12,75
PONTEVEDRA	189	31,71
GALICIA	596	10,00

ALGUNHAS CUESTIÓNS PENDENTES

Para conseguir que os nosos mozos e adultos acaden a profesionalidade nos niveis e no tempo requiridos polo mundo productivo, é necesario acometer, seguramente cunha certa urxencia, algunhas cuestión pendentes:

INCREMENTA-LO RITMO DOS CAMBIOS

Desde que en 1990 se aprobou a LOXSE, desenvolvéronse unha serie de accións previstas nela que supoñen un importante avance en materia de Formación Profesional, como son, entre outras, a elaboración dun catálogo de títulos profesionais e dun repertorio de certificacións profesionais; a publicación dos currículos correspondentes; a elaboración de normativa básica de desenvolvemento; a modificación do Consello Xeral da Formación Profesional; a aprobación do II Programa Nacional de Formación Profesional; e a redacción do proxecto do que pode se-lo Instituto Nacional das Cualificacións, que terá como un dos seus primeiros obxectivos o deseño dun Sistema Nacional de Cualificacións, necesario para a boa coordinación dos subsistemas de Formación Profesional¹.

Todas estas accións da Administración, nas que participaron os axentes sociais, deben constituí-la base suficiente

para poder acelerar agora o ritmo e prever, deseñar e impartir-la formación necesaria para anticiparse ós cambios que se están a producir. É evidente que as necesidades de formación no sistema productivo deben atopar o máis axiña posible a oportuna resposta do sistema formativo, pois de non ser así as nosas empresas veranse abocadas a recorrer, seguramente, a persoas formadas noutros lugares de Europa, tal como posibilita un mercado europeo único.

MELLORA-LA FORMACIÓN XERAL

Cando se trata de forma-lo individuo e capitalo para o exercicio de actividades profesionais non nos pode preocupar unicamente a etapa do sistema educativo que corresponde á Formación Profesional específica porque, en realidade, estase preparando unha persoa para participar activamente na sociedade e para a adquisición da cultura xeral, é dicir, da capacidade para capta-lo significado das cousas, comprender e emitir un xuízo. Este é o primeiro factor de adaptación á evolución da economía e do emprego.

En febreiro de 1995, nunha reunión de industriais europeos, concluíase: "A misión fundamental da educación é axudar a cada individuo a desenvolver todo o seu potencial e a se converter nun ser humano completo e non nunha

¹ No anexo ofrécese unha síntese dos aspectos do Acordo sobre o Plan de Crecemento e Emprego para Galicia relacionados coa FP, entre os que destaca o desenvolvemento nesta Comunidade Autónoma dos obxectivos do II Programa Nacional de Formación Profesional, a creación do Consello Galego de Formación Profesional e do Instituto Galego de Cualificacións; faise un resumo das competencias e funcións destas institucións.

ferramenta para a economía; a adquisición dos coñecementos e competencias debe acompañarse dunha educación do carácter, dunha apertura cultural e dun despertar á responsabilidade social". A necesidade dunha formación polivalente, baseada en coñecementos amplos, que desenvolva a autonomía e incite a aprender a aprender ó longo de toda a vida, é algo do que seguramente todos estamos convencidos. A cuestión é chegar a conseguilo.

En relación coa formación xeral dos cidadáns, a Comisión da UE formula unha serie de interesantes propostas que cómpre poñer en práctica. Delas destacámo-las seguintes:

- **Na educación básica**, onde se adquiren os coñecementos elementais sobre os que se constrúe a aptitude individual para o emprego, é necesario encontrar un equilibrio adecuado entre a adquisición de coñecementos e as competencias metodolóxicas que permitan aprender por un mesmo.

- **As ofertas formativas.** Hai que diversifica-las ofertas educativas, os corredores entre especialidades, multiplicando as experiencias preprofesionais, abrindo tódalas posibilidades de mobilidade para que os alumnos poidan construír e desenvolve-la súa aptitude para o emprego e dominar mellor a súa traxectoria profesional.

- **A aprendizaxe das linguas.** O ensino das linguas debe formar parte dos coñecementos básicos. A UE considera que no proceso de formación básica debe adquirirse o dominio de dúas linguas estranxeiras e difundir a práctica cotiá de

idiomas estranxeiros europeos nos centros escolares de tódolos niveis educativos.

- **O estímulo ós que fracasaron no sistema formal de ensino**, é dicir, os que non obteñen o título, para desenvolveren as súas competencias. O recoñecemento de competencias parciais, a partir dun sistema de acreditación fiable, pode ser unha forma interesante de estimular tamén os adultos que desenvolven os seus coñecementos de forma autodidacta (como, por exemplo, no campo da informática).

- **A atención á diversidade.** Cómpre flexibiliza-la educación e a formación de xeito que permita tomar en conta a diversidade de capacidades, intereses e motivación dos alumnos.

- **A orientación escolar e profesional.** É preciso mellora-lo proceso de información sobre a oferta formativa e o asesoramento ós individuos. O mozo ou o adulto que busca orientarse enfróntase a unha oferta múltiple e dise, se cadra con moita razón, que hoxe se dispón de mellor información para elixir un hotel ou un restaurante, que para elixir unha formación.

A tarefa de informar e asesorar sobre unha oferta formativa implica dificultades que deben superarse, como son: face-lo inventario de ofertas formativas, avalia-las formacións e coñece-las súas contribucións para o emprego, e preve-la evolución dos traballos (oficios) e as competencias esixidas neles.

- **Formación sobre as novas tecnoloxías da información e a comunicación.** A incorporación ó proceso formativo e de

forma práctica dos elementos que cheguen a profesores e alumnos á sociedade da información xa é unha cuestión urxente.

A FORMACIÓN DO PROFESORADO

Para a posta en escena do novo modelo de Formación Profesional hai que contar cuns profesores que se adecuen á nova función esixida polo proceso de ensino-aprendizaxe na Formación Profesional, coa finalidade de que se lle poida garantir ó alumnado a adquisición das experiencias formativas necesarias para acadar-la competencia profesional correspondente ó título.

O profesorado de Formación Profesional posúe unha importante formación inicial, adquirida en centros universitarios, pero son aínda moitos os que non mantiveron os necesarios contactos co sistema productivo e, xa que logo, non poden coñecer-las entrañas das realizacións profesionais e a aplicación dos dominios neles, cuestións estas imprescindibles para o desenvolvemento no alumno da competencia profesional.

Ata non hai moito tempo, as empresas non participaban na formación do profesorado de FP, e as actividades formativas centrábanse máis en aspectos didácticos ca nos novos produtos, técnicas, procedementos, organización do traballo, etc. Na actualidade, son numerosas as actividades realizadas en importantes empresas e moitos os profesores que participan nelas. Con todo, para o desenvolvemento do novo modelo de Formación

Profesional é necesario, ademais, que o profesorado se preocupe de contino da evolución que experimenta a profesionalidade, cando menos na Familia Profesional á que pertence.

Para lograr que o profesorado responsable da impartición dos Ciclos Formativos de Formación Profesional e dos Programas de Garantía Social poida desempeñar eficazmente o seu labor, cómpre que as empresas colaboren coa Administración educativa na formación do profesorado con fórmulas seguramente diversas, pero de xeito que a formación que se imparta no centro educativo responda á cualificación que precisa a empresa. É obvio que para isto hai que contar, sobre todo, coa implicación ilusionada do profesorado.

Por outra parte, ademais da formación á que nos referiamos anteriormente, é dicir, no ámbito que poderíamos chamar técnico, tamén o profesorado ha adquirir formación ampla en eidos que xa son imprescindibles para dar resposta ós cambios que se están a producir na nosa sociedade; referímonos, entre outros, ós seguintes campos:

— A competencia lingüística nas linguas dos países do noso contorno europeo.

— A tecnoloxía da información e a comunicación.

— Aspectos metodolóxicos para favorecer-la atención á diversidade e as aptitudes para o emprego nos alumnos con risco de exclusión.

Para atender de forma sistemática a formación deste colectivo de profesores,

a Consellería de Educación e Ordenación Universitaria pon en marcha unha serie de accións formativas que cristalizan, durante o curso 1998/99, nun Plan Específico de Formación. Con este Plan, que inclúe 143 actividades, preténdese atender a demanda de 4600 profesores que imparten docencia nos distintos Ciclos Formativos das familias profesionais implantadas en Galicia.

Paralelamente a este Plan Específico de formación, realízase unha convocatoria de estadias formativas en empresas na que se ofrecen, para o curso 1998/99, 110 prazas para que o profesorado poida coñecer en profundidade os procesos productivos e poder así perfila-lo programa formativo que deberán realizar os alumnos nos centros de traballo.

A PARTICIPACIÓN DOS AXENTES SOCIAIS

Como xa levamos visto, os axentes sociais, empresarios e sindicatos, teñen participado activamente no proceso de deseño do catálogo de títulos profesionais, pero a súa participación, en especial a dos empresarios, é particularmente requirida no momento de impartila formación e, máis concretamente, o Módulo de Formación en Centros de Traballo (FCT).

A LOXSE establece que para impartila fase de formación práctica en centros de traballo, as administracións educativas arbitrarán os medios necesarios para incorpora-las empresas e institucións ó desenvolvemento destas ensinanza. Pero o certo é que a lei só obriga

os alumnos a realiza-lo Módulo de FCT para obte-lo título e non obriga os centros de traballo a proporcionaren esa formación.

Existen moitos argumentos a favor da afirmación de que na colaboración escola-empresa 'todos gañan': empresa, centro educativo, profesores e alumnos. Pero ó se tratar dunha acción formativa obrigatoria para o alumno, avaliable e imprescindible para obter unha titulación que lle acredite unha competencia profesional, non se pode deixa-la posibilidade da súa realización a mercé do grao de convencemento que as empresas poidan ter sobre os beneficios que isto lles reporte, sobre todo cando neste país non existe moita tradición nesta colaboración. Polo tanto, semella necesario arbitrar medidas incentivadoras que motiven as empresas —a todas— e especialmente as pequenas e medianas, que son as que van cangar coa maior responsabilidade formativa, para facer posible que a colaboración escola-empresa sexa unha realidade. O verdadeiramente necesario é a regulación contractual empresa-alumno, ó estilo doutros países de Europa.

ANEXO

A FORMACIÓN PROFESIONAL NOS PROGRAMAS DE MELLORA DA EMPREGABILIDADE EN GALICIA

A Xunta de Galicia estableceu como unha das súas prioridades esenciais ó comezo desta nova lexislatura 1998-2001 a creación de emprego estable

e de calidade. Con este obxectivo presentoulles ós axentes sociais, para a súa negociación, un Plan de Crecemento e Emprego para Galicia no que a Formación Profesional é considerada como unha liña de política activa de emprego.

O contido do acordo asinado, no que se refire á Formación Profesional, é o seguinte:

A Xunta de Galicia, a Confederación de Empresarios de Galicia e os sindicatos UGT e CC.OO. consideran a Formación Profesional como unha actuación imprescindible para mellora-las posibilidades de ocupación dos desempregados. Neste sentido, fíxase como obxectivo ofrecer cada ano accións de formación, como mínimo ó 20 % dos desempregados, tal e como foi aprobado no Consello Europeo de Luxemburgo.

As partes consideran necesario, así mesmo, avanzar —mediante a coordinación necesaria— cara á progresiva integración e complementariedade dos tres subsistemas da Formación Profesional —Específica, Ocupacional e Continua— como se recolle no II Programa Nacional de Formación Profesional. Manifestan tamén a vontade de axustar progresivamente a oferta formativa ás necesidades das empresas, e neste sentido acordan:

— Establecer e estende-lo sistema de detección de necesidades formativas de carácter sectorial, de xeito que permita elaborar e aprobar plans formativos para cada sector de actividade.

— Elaborar e publicar un mapa integrado de recursos da Formación Profesional en Galicia.

— Impulsa-la implantación progresiva dos novos Ciclos Formativos, así como dos certificados de profesionalidade.

— Deseñar e pór en marcha unha avaliación de calidade das accións de Formación Profesional, en particular da Formación Profesional Ocupacional e Continua.

— Estende-las prácticas nos laborais, facilitando a súa realización no seo das empresas, coa necesaria supervisión da Inspección de Traballo.

Así mesmo, na vontade de intensifica-la relación entre formación e inserción laboral, acórdase mante-la prioridade dos proxectos formativos con compromiso de contratación, sempre que esta sexa de carácter estable e supoña incremento neto do cadro de persoal da empresa ou grupos de empresas que presentan o proxecto, e que o compromiso de contratación chegue como mínimo ó 60 % dos alumnos formados.

Tanto a Xunta de Galicia como as organizacións sindicais e empresariais asinantes deste acordo fíxanse como obxectivo o pleno desenvolvemento na Comunidade galega das previsións do II Programa Nacional de Formación Profesional. Neste sentido, e con ánimo de cumprilos obxectivos deste Programa, consideran necesario reforza-las órganos de carácter técnico, consultivo e participativo relacionados coa Formación Profesional no ámbito autonómico. Con

esta finalidade acórdase a creación do Consello Galego de Formación Profesional e do Instituto Galego de Cualificacións.

CONSELLO GALEGO DE FORMACIÓN PROFESIONAL

Crearase o Consello Galego de Formación Profesional como órgano consultivo e de participación dos axentes sociais e económicos de ámbito galego e de asesoramento ó Goberno da Xunta en materia de Formación Profesional. Este órgano terá carácter tripartito, con representación paritaria da Xunta de Galicia e das organizacións sindicais e empresariais máis representativas. A súa finalidade será consensuar cos axentes sociais a planificación das ensinanzas profesionais en Galicia. A súa Presidencia corresponderalles ós conselleiros competentes en materia de Educación e de Formación Profesional e mais de Promoción e Emprego, que a desempeñarán alternativamente, por períodos anuais.

Serán competencias do Consello Galego de Formación Profesional as seguintes:

— Elaborar e propoñer ó Goberno para a súa aprobación os plans galegos de Formación Profesional, así como o desenvolvemento en Galicia dos plans nacionais nesta materia.

— Informar da oferta de Formación Profesional, procurando a súa adecuación ás necesidades do mundo productivo e ás maiores posibilidades de emprego.

— Impulsala e informar sobre a implantación progresiva de Ciclos Formativos de Grao Medio e Superior tanto para a Formación Profesional Específica como para as ensinanzas de Artes Plásticas e Deseño, así como dos certificados de profesionalidade da Formación Profesional Ocupacional.

— Emitir informe sobre os proxectos das disposicións normativas relacionadas coa Formación Profesional.

— Emitir propostas e recomendacións en materia de Formación Profesional, especialmente as relacionadas coa execución dos plans autonómicos e estatais, coa utilización efectiva de tódolos recursos dispoñibles, coa integración dos distintos subsistemas de Formación Profesional e coa súa difusión e recoñecemento social.

— Avaliar e face-lo seguimento das accións que se desenvolven en materia de Formación Profesional.

— Informar de calquera asunto que, sobre Formación Profesional, poida serlle sometido polas administracións públicas.

A Xunta de Galicia, CEG, UGT e CC.OO. comprométense a elaborar no prazo de tres meses a norma pola que se cree este órgano, de modo que teña o seu correspondente reflexo nos orzamentos para 1999, nos que se dotará cos recursos humanos e materiais que garantan o seu funcionamento e a consecución dos seus fins. Con este obxectivo constitúese un grupo de traballo con representantes de tódalas partes asinantes.

INSTITUTO GALEGO DAS CUALIFICACIÓNS

En correspondencia co Instituto Nacional das Cualificacións, previsto no II Programa Nacional de Formación Profesional, e tendo en conta as competencias xa asumidas pola Comunidade Autónoma de Galicia nesta materia, acórdase a creación do Instituto Galego das Cualificacións como instrumento específico de carácter técnico para garantir a implantación efectiva do Sistema Nacional de Cualificacións na nosa Comunidade.

Serán funcións deste Instituto:

— Velar polo establecemento e a xestión en Galicia do Sistema Nacional de Cualificacións Profesionais.

— Establecer unha metodoloxía capaz de identifica-las competencias profesionais, especialmente as que sexan específicas do tecido productivo de Galicia, e desenvolvelas, se é o caso, con carácter experimental.

— Impulsa-lo estudio e implantación das novas profesións e dos novos filóns de emprego, coa súa oportuna oferta formativa.

— Implantar no ámbito autonómico o sistema de acreditación e recoñecemento profesional previsto no II Programa Nacional de Formación Profesional.

— Establece-los criterios aplicados para a avaliación da competencia e o procedemento de concesión de acreditacións polas autoridades competentes, de

acordo coa normativa e os órganos cualificados no ámbito estatal.

— Como instrumento básico e de carácter técnico do Consello Galego de Formación Profesional, desenvolver estudos, informes, análises comparativas e seminarios específicos en materia de Formación Profesional.

— Facilita-las relacións entre as actividades formativas dos distintos subsistemas da Formación Profesional.

— Avaliar e impulsa-la calidade da oferta de Formación Profesional en canto á idoneidade dos programas, a cualificación do profesorado e a adecuación dos centros.

— Realiza-la tarefa de observatorio profesional, sen prexuízo das competencias que poidan ter atribuídas outros órganos nesta materia.

— Analizar e propoñe-la modificación das acreditacións profesionais, das titulacións e certificacións, e das respectivas validacións ou correspondencias.

O Instituto dotarase dos recursos humanos e materiais que garantan o seu funcionamento e a consecución dos seus fins.

No marco deste importante acordo, a Administración educativa de Galicia terá que desenvolve-las accións necesarias para conseguir-la implantación dunha Formación Profesional de calidade que contribúa eficazmente á empregabilidade da nosa xente nova e mais da adulta.